

Zpráva školitele o doktorandské práci Mgr. M. Jabůrka

Koncept svobody v eschatologickém existencialismu Nikolaje Berďajeva

Ruskému myšlení se doktorand věnoval již během svého řádného studia filosofie, jak o tom svědčí i téma jeho diplomové práce, v níž se zabýval teodiceou Pavla Florenského. Jabůrkův přístup k filosofické problematice nebyl nikdy čistě historiografický, takže i v předkládané práci se snaží pojímat tradici ruského myšlení jako diskurz, jenž je západoevropskému myšlení na jedné straně v mnohém blízký, ale zároveň pozoruhodně odlišný. Právě reflexe specifické jinakosti vnáší do Jabůrkových sond specifické komparativní rysy, doprovázané snahou o tvůrčí aktualizaci takových intelektuálních a filosofických konceptů, jež u nás nebyly a nejsou dostatečně známé nebo jsou přinejmenším zbytečně pozapomenuté.

Původní záměr pojednat v disertační práci širším způsobem o ruském myšlení a kultuře doktorand nakonec výrazně zúžil, aby se zaměřil na zpracování některých aspektů duchovního světa ruského existencialisty Nikolaje Berďajeva. Právě okolnost, že se tento svérázný myslitel hlásil k existencialismu, umožnila autorovi práce poukázat / při srovnání Berďajevovy specifické, ruské verze existencialismu s existencialismem některých západních autorů / na napětí dané rozdílností a současně blízkostí západního a východního způsobu myšlení.

Mimořádnou svébytnost Berďajevova filosofování obnažuje doktorand prostřednictvím jeho meontologického pojetí svobody, vycházejícího z Böhmovy mystického zahlédnutí prapodstaty skutečnosti v tzv. *Ungrundu*. Z naznačených důvodů zavádí doktorand pro Berďajevovu verzi existencialismu označení *eschatologický existencialismus*.

Během svého doktorského studia napsal a publikoval M. Jabůrek o Berďajevovi několik studií: *Böhmovské motivy v myšlení Nikolaje Berďajeva*, *Studia Comeniana et historica* 69-70, 2003, s.233 – 243; *Nikolaj Berďajev. Život a dílo*. Doslov ke knize N. Berďajev, *Duch a skutečnost*. V tisku. - V periodiku *Aluze* vyšel doktorandův překlad Berďajevovy práce *Moje filosofické myšlení, O sebevraždě*; *Aluze* 2001, č.2, s.71 – 88. - O ruské filosofii a konkrétně o Berďajevovi přednáší doktorand již po řadu let na katedře filosofie FF UP v cyklu *Dějiny ruské filosofie*.

Závěr školitele

Předkládaná práce přichází s podnětným výkladem specifické formy existencialismu. Pracuje dobře s primární i sekundární literaturou. Otevírá nové možnosti pro stále aktuální komparaci západního a východního myšlení. Práci doporučuji k obhajobě.

Sázava 15. května 2008

Doc. PhDr. Karel Floss

vedoucí práce